

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICA

APARE ODATA PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Gegrege Iuliu.— Competența Camerilor Arbitrale de pe lângă Bursele de Comerț.

Jurisprudența Română.— *Inalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea I.*— Arendare.— Reducerea lucrului arendat prin expropriere.— Reziliere.— Acțiune în justiție.— Dacă există drept de opoziție.

Curtea de Apel din Galați, secțiunea I.— Tutelă.— Sume necesare pentru întreținerea și educația minorului.— Nume patronimic.— Schimbare.— Atributul tutorului.

Tribunalul Dolj, secția I.— Inchiriere.— Acțiune în justiție.—

Alegere de domiciliu.— Chiriași străini.

Ministerul Justiției.— *Publicațiuni.*

COMPETENȚA CAMERELOR ARBITRALE

De pe lângă Bursele de Comerț.

Aplicațiunea legii asupra Burselor de comerț devine din zi în zi mai frecventă.

Concepută într'un spirit de înlesnire a afacerilor și a rezolvării diferendelor rezultate dintr'însele, această lege reduce complicațiunile juridice inerente lor, deși pot fi în discuțiune tranzacțiuni care prezintă adeseori valori considerabile. Ea înlătură formalismul greoi al dreptului comun, printr'un mecanism de judecată și executare simplu și prompt, care facilitează și dezvoltă comerțul.

La criticile aduse acestei legi — una din cele mai bine studiate și mai adaptată necesităților practice din care a isvorit, — răspunde cu succes mulțimea și varietatea operațiunilor comerciale, ce se încheie zilnic pe baza ei; fiindcă, oricât s'ar spune, e de preferat, pentru rezolvarea conflictelor născute din executarea unei convenții comerciale în care uneori clipele joacă rol covârșitor, — simplitatea și celeritatea desbaterilor, decât interminabilele dezvoltări academice, presărate de controversele doctrinei și inconsecvențele jurisprudenței.

În această ordine de idei, observăm că puține sunt nedumeririle la care a dat loc, în practică, aplicarea legii Burselor. Și dacă se cercetează jurisprudența Inaltei Curți de Casație, în timp de aproape douăzeci de ani, asupra recursurilor în materie de Bursă, se vede că cele mai obișnuite probleme aduse în desbaterea Supremei Curți au fost: *chestiunea competenței și a relei constituiri a instanței de judecată.*

Ambele chestiuni însă sunt, în principiu, aproape complet elucidate. Noile raporturi de drept ce de-

curg din realitatea vieții comerciale pot intra cu ușurință în calupurile fixate de jurisprudența, care, prin caracterul ei constant, a ajutat mult la clarificarea și înțelegerea legii, formând cu dânsa un tot indisolubil.

*

Competența Camerei arbitrale este arătată în art. 47 din legea sa organică, după care această instanță are căderea de a judeca litigiile isvorite: a) din operațiuni săvârșite în Bursă; b) din operațiuni săvârșite în afară din Bursă prin mijlocirea unui agent oficial, și c) din operații care pot forma obiectul unei tranzacții de Bursă, însă, cu condițiunea ca părțile să fi stipulat competența Camerei arbitrale.

Operațiunile, la care se referă legea în art. 3, sunt împărțite în patru mari categorii: *vânzări și cumpărări de efecte publice și private, de produse ale solului și subsolului și de mărfuri; navlosiri; tranzacțiuni relative la comerțul fluvial și maritim și asigurări fluviale și maritime.* Obiectul fiecărei grupe de operațiuni nu este arătat în mod limitativ de oarece legiuitorul, enumerându-le, se exprimă: „Principalele operațiuni de Bursă...”

De aceea, pentru determinarea competenței Camerei arbitrale, nu trebuie confundată natura operațiunii cu obiectul ei. Numai cele patru grupări pot constitui operațiuni de Bursă, obiectul lor însă poate varia după cum va găsi cu cale Comitetul Burselor, căruia, prin art. 21, i se conferă dreptul de a fixa produsele și mărfurile negociabile, cu condițiune, bine înțeles, ca noul articol să intre în categoria *prevăzută limitativ* de lege.

Toate aceste operațiuni, care se pot trata în Bursă, nu devin operațiuni de Bursă decât: a) când sunt făcute de membrii corporațiunii, cu dubla condițiune de a fi efectuate în Bursă și înregistrate acolo și b) când sunt mijlocite de un agent oficial, cu aceiași îndatorire a înregistrării. În afară de aceste cazuri, ele sunt *numai susceptibile* de a fi operațiuni de Bursă; iar diferendele isvorite dintr'însele nu atrag competența Camerei arbitrale decât atunci când părțile și-au manifestat voința lor în acest sens.

Aceleași operațiuni se tratează *numai* în Bursă când este vorba: a) de cumpărări și vânzări silite sau voluntare ordonate de justiție și de operațiuni

privitoare la averile incapabililor; b) de tranzacțiuni pe comptul statului, județelor, comunelor, administrațiilor publice și stabilimentelor de utilitate publică, care urmează să se facă conform legei contabilității generale. În acest din urmă caz, însă, efectuarea prin Bursă a unor asemenea operațiuni nu este obligatorie, dacă în localitate nu există Bursă.

*

Orice operațiune, care prin natura ei poate face obiectul unei tratări în Bursă — dacă este săvârșită acolo — va fi de competența Camerei arbitrale în caz de contestațiune. Legea e categorică în această privință. Prin urmare, când avem aface cu o asemenea operațiune, va trebui să ne uităm, mai întâi, la natura operațiunii, pentru a vedea dacă intră într-una din cele patru grupe enumerate la art. 3, și, apoi, să examinăm *dovada efectuării ei în Bursă*, care, după același articol combinat cu art. 41 rezultă din actele și registrele Bursei.

A doua categorie de operațiuni de competența Camerei arbitrale sunt operațiunile mijlocite în afară de Bursă de un agent oficial. Aceste operațiuni trebuie neapărat să întrunească condițiunea de a putea fi tratate în Bursă; legea, după cum am văzut, grupează, după natura lor, tranzacțiunile în mod limitativ, și nu poate fi privită ca operațiune de Bursă aceia care nu intră în categoria acolo prevăzută, chiar dacă ar fi efectuată de un mijlocitor oficial. Astfel, de pildă, dacă o persoană dă mandat comercial altei persoane să facă o cumpărătură de cereale prin bursă, iar mandatarul se adresează unui agent oficial, care săvârșește operațiunea, contestațiunea dintre mandatarul-cumpărător și vânzător este de competența Camerei arbitrale; raportul juridic, însă, dintre mandant și mandatar, în tot ceea ce privește modul executării mandatului, nu este guvernat de legea Bursei ci de codul de comerț, chiar dacă părțile ar fi stipulat competența Camerei arbitrale¹⁾.

Acelaș lucru se poate zice despre legătura de drept ce derivă dintr'un contract de societate încheiat în executarea unei convențiuni de navlu²⁾ sau dintr'un contract de macinis^{2)bis}. Competența Camerei arbitrale fiind mărginită de lege la anume operațiuni, ea trebuie interpretată și aplicată în mod strict și limitativ.

În privința convențiilor accesorii, este de observat că, în cazul când ele fac *un tot* cu obligațiunile principale, care cad în competența Camerei arbitrale, urmează soarta acestora, în virtutea principiului cunoscut „*accessorium sequitur principale*“. Astfel, dacă executarea unei convenții de navlu, care prin natura sa poate face obiectul unei tratări în Bursă, este garantată printr'un contract deosebit, acest contract nou fiind în strânsă legătură cu convenția principală, se consideră accesoriul ei și urmează a fi judecat, în caz de diferend, de Camera arbitrală³⁾.

S'a decis de asemenea că, dacă asupra curtajului convenit pentru serviciile aduse și oficialitatea operațiunii încheiată de un mijlocitor oficial, s'ar ivi contestațiuni, curtajul nefiind decât o convențiune accesorie contractului principal, urmează soarta acestuia din urmă, în privința competenței instanței⁴⁾.

Dacă, însă convențiunea accesorie nu are intimă legătură cu cea principală, adică, poate fi concepută *fără și în afară* de aceasta, atunci, independent de caracterul de accesorie, ea nu va atrage competența Camerei arbitrale, decât în cazul când această convențiune constată o operațiune care, prin natura ei, poate fi tratată în Bursă⁵⁾.

Această fină distincțiune, pe care o face jurisprudența noastră, este cât se poate de juridică. În adevăr, legătura dintre o convențiune accesorie și una principală, este o chestiune de fapt, care necesită un examen al actelor și împrejurărilor cauzei.

*

Incompetența Camerei arbitrale de a judeca un diferend isvorit dintr'o operațiune neprevăzută de lege, constituie o incompetență *ratione materiae*, care poate fi propusă direct în casajie. Art. 736 pr. civ., care cere, pentru ridicarea deadreptul în casajie a incidentului privitor la ordinea publică legală, ca el să nu necesiteze o verificare de fapte, nu și are aplicațiune, în acest caz, deoarece, din simpla examinare a hotărârii atacate cu recurs, se poate vedea cu ce fel de operațiune avem aface. Dacă s'ar pretinde, de exemplu, că instanța arbitrală a judecat un conflict isvorit dintr'un contract de transport, de societate, de mandat — aceasta ar constitui o incompetență *ratione materiae*, care s'ar putea propune direct în casajie, fiindcă ea derivă din textul legii organice a Bursei de comerț și ar fi trebuit ridicată din oficiu de către instanța de fond. Dimpotrivă, dacă incompetența ce se invocă rezultă din convenția părților și din actele ce o însoțesc — cum ar fi atunci când s'ar pretinde că instanța de fond n'a ținut seamă că contractul nu poartă viza mijlocitorului oficial, că n'a fost încheiat de dânsul, că n'a fost trecut în registrele respective, că nu există borderou doveditor, etc., — în acest caz incompetența este relativă și trebuie propusă mai întâi la instanța de fond, pentru ca dânsa să fie pusă în măsură a se pronunța, în urma examenului actelor și împrejurărilor priecinei.

Cum se precizează intervenția mijlocitorului oficial, spre a fi atributivă de competență?

Atât legea, cât și regulamentul ei nu conțin dispozițiuni clare în această privință.

Uzurile arată că onorariul mijlocitorului, curtajul, i se datorește după lichidarea fiecărei afaceri. Lichidarea unei afaceri are — în mod uzual — două momente diferite, după cum o privim din punctul de vedere al părților sau a mijlocitorului care a intervenit la încheierea ei. Pentru părți, afacerea e lichidată dacă contractul s'a executat ori s'a reziliat; iar pentru mijlocitor, afacerea se consideră lichidată,

1) Cas. III 1360 din 7 Dec. 1921.

2) Cas. III 1372 din 9 Dec. 1921.

2 bis) Cas. III No. 1165 din 24 Oct. 1923 *Jur-Rom* No. 19 din 15 Nov. 1923.

3) Cas. III 445 din 24 Dec. 1919.

4) Cas. III 99 din 30 Ian. 1922.

5) Cas. III 1096 din 20 Iunie 1922, *Pand-Rom*. 23. III. 57.

indiferent de îndeplinirea în total sau în parte a convenției ori de rezilierea ei. Prin urmare, orice neînțelegeri ivite în cursul executării, între părți, nu privesc pe mijlocitor; drepturile sale i se cuvin prin simplul fapt al însărcinării ce a primit⁶⁾.

Jurisprudența a mers numai departe, zicând că atât curtajul cât și taxele de timbru nu se datoresc mijlocitorului ca un echivalent al intervenției sale, ci ca o îndatorire legală a părților care au recurs la oficiul său⁷⁾.

Din toate acestea rezultă că intervenția mijlocitorului nu este necesară decât pentru încheierea operațiunii, constatată în borderoul ce este dator a libera părților. El nu este obligat a lua parte efectivă la îndeplinirea contractului, la executarea sau lichidarea lui. Și părțile nu pot tăgădui competența Camerii Arbitrale, pe motiv că ele au încheiat singure afacerea cu care însărcinase pe mijlocitor, decât numai când acesta n'ar fi liberat borderoul care constată consimțământul lor și termenii târgului, sau când, mijlocitorul participă la act, cum ar fi când într'un contract de vânzare de efecte, dânsul ar garanta transferul lor. Contractul conținând detaliile execuțiunii poate fi încheiat ulterior, pe baza aceluși borderou; părțile pot renunța la dânsul, declarându-l reziliat; ele pot, de asemenea să execute convențiunea numai în parte sau de loc. Toate aceste împrejurări n'au nici o înrâurire asupra competenței. Natura operațiunii unită cu liberarea borderoului de încheere constată cu suficiență intervenția efectivă a mijlocitorului și sunt atributive de competență.

Se poate întâmpla ca ordinul de negociere să nu fie dat direct agentului oficial, ci unui funcționar al lui, numit remizier, care este pus sub controlul direct al mijlocitorului respectiv. El liberează o notă de încheere a operațiunii numită *șlus*, pe baza căreia mijlocitorul taie un borderou; acesta e singurul act care constată încheierea operațiunii, nota remizierului este o simplă ciornă, un concept; ea poate conține ștersături sau chiar condițiuni ce nu s'au trecut în borderou. Totuși nu se poate invoca, din această pricină, neregularitatea actului atributiv de competență, care nu poate fi combătut decât prin înscrierea în fals⁸⁾.

George Iulin
Avocat

(Va urma)

6) Vezi *Uzurile Portului Constanța*, art. 72 urm; *idem Port-Galați* art. 60 urm., în Comentariul nostru asupra Legii Burselor, pag. 29 col. III și pag. 32 col. III; vezi și *Regulamentul interior al Burselor Galați* art. 56 și 57.

7) Cas. III, 23 Martie 1921.

8) Cas. III 699 din 5 Iunie 1923 în *Jurispr. Generală* No. 105?

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiuni—Unite

Audiența de la 13 Martie 1924

Președenția D-lui Victor Râmniceanu, Prim-Președinte

D. Sintescu cu Apostol Petrescu

ARĂNDARE.—REDUCERE PRIN EXPROPRIERE A ÎNTINDERII MOȘIEI.—REZILIERE.—ACȚIUNE ÎN JUSTIȚIE.—DACĂ EXISTĂ DREPT DE OPOZIȚIE.—ART. 30 DIN LEGEA AGRARĂ ȘI 78 DIN REGULAMENT.—ART. 154 PR. CIVILĂ.—ART. 21 LEGEA PROPRIETARILOR.

În materie de reziliere a contractelor de arendare de moșii, întemeiată pe dispozițiunile art. 30 din legea agrară, urmând a se aplica dispozițiunile legii proprietarilor, în ceea ce privește calea de urmat pentru desființarea raporturilor juridice rezultând din contract, judecata atât înaintea Tribunalului cât și a Curții de Apel se va face fără drept de opoziție.

Respins recursul făcut de D. Sintescu contra deciziei No. 196 2/923 a Curții de apel Constanța, dată în proces cu Apostol Petrescu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Miculescu.

S'au ascultat: D-l avocat Friedman în dezvoltarea motivului de casare, d-l avocat Ioanițescu în combateri și d-l Procuror general I. N. Stambulescu în conluzii pentru repingerea recursului.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Am cerut rezilierea contractului de arendă pe baza art. 30 l. agrară și uzând de calea dreptului comun.

„Prin urmare, potrivit art. 154 pr. civ. dreptul de opoziție în cauză era incontestabil; totuși Curtea de apel îmi făgăduiește acel drept pe baza art. 78 din regulamentul legii agrare, care text nu poate fi ținut în seamă, întru cât adaugă la lege, și pe baza art. 20 legea proprietarilor care este de asemenea neaplicabil în speță.”

Considerând că chestiunea dedusă în judecata secțiilor unite ale acestei Inalte Curți prin motivul de casare este aceea de a se ști, dacă în materie de reziliere a unui contract de arendare a unei moșii cerută pe baza art. 30 din legea agrară, există sau nu dreptul de opoziție înaintea instanțelor de fond.

Considerând că prin art. 30 din legea agrară se prevede o nouă cauză de reziliere a contractelor de arendare pentru exproprierea unei suprafețe mai mare de 25% din întinderea totală a moșiei, fără a prevedea însă calea de judecată a acțiunilor în reziliere.

Considerând că prin art. 21 din legea proprietarilor se prevede că, în cazurile când conflictele dintre proprietari și chiriași s'ar judeca după dreptul comun, iar nu după această lege, judecata se va face și în acest caz de urgență, fără opoziție, atât înaintea Tribunalului cât și a Curții de apel.

Că, prin urmare, calea de urmat în această materie, pentru desființarea raporturilor juridice rezultând dintr'un contract de arendare, nu poate fi alta decât aceea prevăzută în legea proprietarilor,

întrucât această lege, voină a asigura valorificarea urgentă a tuturor drepturilor proprietarilor față de locatari, atât textul cât și spiritul ei exclud orice distincțiune nejustificată între diversele cauze de rezoluțiune, și de aceea toate acțiunile acestea au a fi rezolvate după procedura urgentă a acestei legi care constituie calea obișnuită și normală pentru proprietari în neînțelegerile lor cu locatarii.

Că, aceasta fiind starea legislației, art. 78 din regulamentul legii agrare n'a consacrat o stare ilegală, așa că discuția dacă acest articol din regulament putea, adăogând la lege, să dispună ridicarea dreptului de opoziție este inutilă;

Că, în speță, Curtea de apel din Constanța, judecând că nu există drept de opoziție în această materie, n'a violat nici un text de lege, așa că motivul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

Secția I

Audiența dela 26 Iunie 1924

Președenția D-lui N. Jack Constantinescu, consilier

Maria și Jacques Zaharia cu Consiliul de familie al casei defunctului Dr. W. Weiner.

TUTELĂ.—MINOR.—SUMELE NECESARE A FI CHELTUITE PENTRU EDUCAȚIA ȘI ÎNTREȚINEREA SA.— AVIZUL CONSILIULUI DE FAMILIE.— DACĂ E NECESAR ȘI PENTRU APLICAREA OBIECTULUI ȘI SCOPULUI CHELTUELILOR.—ART. 398 C. CIVIL.
NUME PATRONOMIC.— SCHIMBAREA LUI.—CEREEA DE AUTORIZARE.— DACĂ O POATE FACE TUTORUL SINGUR FĂRĂ AUTORIZAREA CONSILIULUI DE FAMILIE.—ART. 311, 390 ȘI 398 C. CIVIL ART. 16 DIN LEGEA NUMELUI DIN 1895.

1. Dispozițiunile art. 398 c. civil potrivit căroră consiliul de familie va regula după starea averei, suma cât s'ar socoti de cuviință pentru cheltuelile minorului în timpul anului, îndritu este consiliul de familie numai de a cerceta partea bănească din venitul ce trebuie să se sacrifice pentru îngrijirea minorului, fără ca prin aceasta să aibă dreptul de a aprecia scopul și obiectul cheltuelilor care este exclusiv rezervat tutorului.

2. Tutorul fiind acela care determină educația minorului, care are ași da consimțământul la căsătoria și la adopțiunea lui, tot el va avea și atributul de a cere autorizația pentru schimbarea numelui patronimic al minorului, fără ca pentru aceasta să aibă nevoie de avizul consiliului de familie.

No. 130.— Admis apelul făcut de Maria I. Zaharia și Jacques Zaharia în calitate de cotutori ai minorei Frederica Rafael Weiner, contra jurnalului Tribunalului Putna S. II cu No. 2308/924 în proces cu membrii consiliului de familie al casei defunctului Dr. Weiner.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria I. Zaharia și Jacques Zaharia în calitate de cotutori ai minorei Frederica Rafaela Weiner contra Jurnalului Tribunalului Putna S. II-a, No. 2308 din 2 Aprilie 1924, prin care se omoloagă avizul dat de consiliul de familie prin Procesul-Verbal cu data de 29 Martie 1924, pentru respingerea cererei numiților făcută prin petiția înregistrată la No. 5657 din 22 Martie 1924, de a fi autorizați să ceară schimbarea numelui patronimic de Weiner al pupilei lor în acel de Zaharia.

Având în vedere că astăzi în instanță apelanții ridică excepțiunea că consiliul de familie nu avea în căderea sa să se pronunțe asupra cererei de mai sus, ce în mod greșit ei îi adresase.

Având în vedere și concluziile reprezentantului Ministerului public.

Având în vedere că atribuțiunile consiliului de familie sunt restrânse la cazurile anume prevăzute de lege; astfel art. 398 c. civ. prevede că consiliul de familie regulează după starea averei suma cât s'ar socoti de cuviință pentru cheltuelile cele de peste an.

Considerând dar că dreptul acordat de acest text consiliului de familie este mai mult de a cerceta partea bănească din venitul ce trebuie să se sacrifice pentru îngrijirea minorului și ar fi a se trece peste îndatoririle puse tutorului dacă am zice că, din acel drept ar rezulta necesarmente acela de a aprecia odată cu cățimea și scopul și obiectul cheltuelilor.

Considerând că, în ceiace privește persoana minorului, rolul consiliului de familie se reduce în a emancipa pe minor în cazul art. 423 c. civ. și a revoca această emancipare, pe când nu poate cere pedepsirea și încarcerarea minorului decât după plângerea tutorului.

Considerând însă că nu tot astfel se poate zice de tutor, căci art. 390 c. civ. prevede că tutorul va purta grijă de persoana minorei și îl va reprezenta în toate actele civile, administrând și bunurile sale ca un bun părinte de familie și prin aceasta îl supune la o responsabilitate personală și la garanții particulare și faptul că legea prevede excludiunea lui atunci când a fost condamnat la o pedeapsă afflictivă și infamantă și destituirea lui atunci când e de o inconduită notorie, arătându-ne sollicitudinea cea mai mare pe care legiuitorul o are față de acel menit să îngrijească de persoana copilului; sollicitudine nu așa de necesară atunci când atribuțiunile lui s'ar mărgini numai la o simplă administrație.

Că din toate acestea rezultă că în mâinele tuto-

rului este încredințată soarta minorului, astfel tutorul consimte la căsătoria minorului și tot tutorul, dacă el este unul din părinți rămas în viață (tatăl sau mama) dă consimțământul la adopțiunea lui (art. 311 c. civ.).

Considerând deci, că tutorul fiind acela care determină educația minorului și i dă directivă și în viață, ca unul ce crește pe minor și trăește cu dânsul și prin urmare în măsură de a cunoaște atât caracterul cât și aptitudinile sale, consiliului de familie nu-i mai era dat să se pronunțe asupra chestiei, care era tocmai de atributul tutorului — preschimbarea numelui patronimic al minorului.

Că, constatând cele de mai sus, Curtea găsește că consiliul de familie nu avea căderea să se pronunțe în speță, și din acest punct de vedere apelul făcut de cotutori este întemeiat și ca atare urmează a fi admis.

Pentru aceste motive admite apelul.

Semnați: *N. Jack Constantinescu, M. Mantu, V. G. Ioan.*

Notă.—Apelantul ridică excepțiunea că consiliul de familie nu era competent a-și da avizul asupra cererii sale pe care greșit i-o adresase și că rău Trib. Putna s'a sesizat de acest aviz. Arată că dacă insistă în apelul de față este ca să nu i se poată opune autoritatea lucrului judecat. Iși motivează excepțiunea astfel:

Dacă în materie de adopțiune consimțământul mamei este suficient, după cum rezultă din dispozițiunile art. 311 c. civ. care spune: „Când părintele și mama adoptatului sau numai unul din ei este în viață și dacă adoptatul nu a împlinit 21 de ani, el este dator a aduce consimțământul dat la adopțiune de părinții săi, sau de la acel din ei care trăește“. Adopțiunea care are efecte importante și la care consiliul de familie nu are căderea de a se împotrivi, pentru că art. 311 c. civ. precizează clar în a cărui cădere cade acest consimțământ, putându-se face fără nici o intervenție din partea consiliului de familie, de ce consiliul de familie ar avea rolul de a se pronunța sau a se împotrivi în chestiunea schimbării patronomice de nume al minoarei, de îndată ce soțul rămas în viață (respectiv mama) care este investită cu un rol mult mai mare și cu puteri mult mai întinse în a judeca asupra avantajelor ce ar decurge pentru minor de exemplu prin adopțiune, ar fi incapabil a accepta o schimbare de nume?

Prin urmare, cine poate mai mult, poate și mai puțin.

Dar ceva mai mult. Art. 311 c. civ. al. II prevede

clar în cazul când adoptatul nu ar avea nici un părinte în viață că: „In lipsă de ascendenți se va cere consimțământul primarului domiciliului adoptatului“.

Această dispoziție a legii pune perfect chestiunea la punct, întrucât în majoritatea cazurilor un minor fără părinți are întotdeauna un consiliu de familie, și când pentru actul de adopțiune consiliul de familie este cu totul ignorat de legiuitor, necesitându-se consimțământul primarului domiciliului adoptatului și nici măcar al adoptatului, cu atât mai mult pentru schimbarea numelui patronimic al minorului consiliul de familie nu are cădere de a se pronunța.

Nimic nu împiedică bunăoară pe femeia devenită văduvă să fie adoptată; în acest caz, între alte efecte ale adopțiunii va fi și acela de a adăuga sau lua numele adoptatului; în caz însă când acesta ar avea copii minori născuți din căsătorie dinaintea adopțiunii, copii adoptatei, pot lua și ei numele adoptatului (Alexandresco, Vo. II, pag. 400). Așa dar nici din acest punct de vedere consiliul nu are căderea de a se împotrivi, și deci nici Trib. de a se sesiza.

Dar, chiar legea numelui din 1895 zice la art. 16: „Autorizația de a schimba numele său patronimic, sau de a-i adăuga un altul obținută de părintele de familie, nu profită decât soției și copiilor săi minori“.

Ori, o femeie devenind văduvă, devine capabilă din punct de vedere al legii; nimic nu o împiedică a cere schimbarea numelui și deci, schimbarea obținută, va profita conform art. 16 din legea numelui și copiilor săi minori, fără ca consiliul de familie să poată a se împotrivi contra acestei schimbări.

Jacques Zaharia

TRIBUNALUL DOLJ, Secția I

Audiența de la 13 Iunie 1924

Președenția D-lui C. Golineanu, Prim-Președinte.

Gheorghe Cristea cu Const. și Nicolae Popescu

ÎNCHIRIERE.—ACȚIUNE ÎN JUSTIȚIE.—APEL.—ALEGERE DE DOMICILIU.—ART. 12 DIN LEGEA PROPRIETĂȚILOR ȘI ART. 29 DIN LEGEA CHIRILOR DIN 1924.

ÎNCHIRIERE.—CHIRIAȘI STRAINI.—ART. 4 DIN LEGEA CHIRILOR DIN 1924.

ÎNCHIRIERE.—ACȚIUNE ÎN JUSTIȚIE.—DEPUNEREA ACTELOR ÎN PROCES.—TERMEN UTIL.—SANCTIUNE.—ART. 30 DIN LEGEA CHIRILOR DIN 1924.

1. Dacă pentru satisfacerea cerințelor art. 12 din legea proprietarilor, s'a statuat că nu este

nevoe de o alegere a domiciliului făcută în termeni sacramentali, ci este suficient ca alegerea să rezulte din indicațiile făcute de apelant în petiția de apel, tot astfel urmează a se decide și în ceea ce privește alegerea de domiciliu cerută prin art. 29 din noua lege a chiriilor din Martie 1924.

2. Prin cuvântul «străini» întrebunțat de art. 4 din legea chiriilor de la 1924, se înțelege ori ce categorie de străini chiriași, fără deosebire dacă aparține unui stat care a fost aliat României în timpul războiului mondial, sau nu.

3. Dacă potrivit art. 30 din noua lege a chiriilor din Martie 1924, sacțiunea nedepunerii tuturor actelor de care reclamantul sau apelantul se servește în termen de 15 zile, este respingerea acțiunii sau apelului ca neregulat introdus, în nici un caz însă această respingere nu poate avea caracterul lucrului judecat, și reclamantul poate introduce o nouă cerere conformă cu cerințele legii, sau pe baza principiului devolutiv al apelului, probele putând fi refăcute în instanță, bine înțeles respectând termenul util fixat de lege.

No. 417.—Admis apelul făcut de Gheorghe Cristea în contra cărții de judecată cu No. 445/924 a judecătorei urbane Craiova, în proces cu Const. Popescu și Niculae Popescu.

Tribunalul,

Asupra apelurilor civile de față introduse contra cărții de judecată civilă No. 445/924 a Judecătorei Urbane Craiova prin care apelantul pârît Gheorghe Christea a fost obligat să evacueze imobilul pe care-l deține cu chirie dela apelații reclamantși pe ziua de 26 Octombrie st. v. 1924, situat în Str. Al. Lahovary No. 13.

Având în vedere că pentru a da această soluțiune, prima instanță susține în motivarea sa că în fapt apelantul pârît este supus bulgar, iar în drept că potrivit art. 4 din legea chiriilor străinii chiriași nu pot beneficia de prelungirea legală decât sub condițiunea reciprocității, dovadă care la prima instanță nu 'a făcut, acordând în acelaș timp și un termen de 6 luni conform art. 25 din lege.

Că, în desvoltarea motivelor de apel, reclamantși apelantși susțin că legea din 1924 în art. 29 prevede sub pedeapsă de nulitate alegerea de domiciliu, ceea ce în speță nu a făcut apelantul pârît, deoarece prin petiția sa de apel nu se indică numărul locuinței; că art. 4 al legii prin cuvântul „străini“ de la început, nu a putut înțelege decât pe acei străini cari ne-au fost aliați în războiu, căci numai acestora li se recunoaște prelungirea legală în baza reciprocității, aceasta rezultând din desbaterile parlamentare și din motivul că vechea lege din 1923 spunea în alineatul 4 că prelungirea se acordă și străinilor cari au luat parte și au luptat contra armatelor române și aliate astfel că dacă textul legii din 1924 zice

pur și simplu „străini“, aceasta însemnează că este vorba numai de străinii cari ne-au fost aliați; or, în speță, apelantul pârît fiind de naționalitate bulgar, nu poate beneficia de prelungire; că certificatul Ministerului Afacerilor Străine depus la dosar de apelantul pârît pentru stabilirea reciprocității vorbește de o lege a chiriilor din 1921 care există în Bulgaria și care actualmente poate fi abrogată, astfel că acest certificat trebuie să fie la zi, fără să importe data emisiunii și că în orice cas, acest certificat nefiind depus la prima instanță în termen de 15 zile conform art. 30 din lege, în apel nu se poate ține seamă de acest certificat; că, în fine, rău s'a aplicat la prima instanță art. 25 din lege acordându-se termenul de 6 luni, deoarece acest termen nu se dă decât atunci când se aplică art. 19, 20 și 23, deci evacuarea trebuia încuviințată pe data de 23 Aprilie 1924, căci temeiul acțiunii este art. 4 din lege.

Că, pârîtul apelant în desvoltarea motivelor sale de apel, susține că evacuarea nu putea fi admisă deoarece certificatul constată cu suficiență reciprocitatea, astfel că contractul se prelungește prin efectul legii, art. 4 din lege fiind clar când vorbește de străinii chiriași, fără a face vreo distincțiune, nefiind deci nevoie de o interpretare rezultând din desbaterile parlamentare și că apelul fiind devolutiv de instanță, acel certificat trebuie luat în considerațiune, fără a se viola art. 30 din lege, — că dacă certificatul emunță că legea închirierilor din Bulgaria a intrat în vigoare la 16 Maiu 1921 data eliberării certificatului fiind 24 Aprilie 1924, nu se poate deduce de aci că legea a fost abrogată, deoarece data emisiunii fiind recentă, se putea menționa de Ministerul Afacerilor Străine că această lege a fost abrogată și înlocuită cu alta cuprinzând anumite dispozițiuni cu privire la reciprocitate și că nefăcându-se această mențiune însemnează că legea este în vigoare și deci certificatul este la zi; că art. 29 din legea din 1924 este satisfăcut chiar dacă nu se arată numărul casei, alegerea de domiciliu fiind bine făcută.

Că, în ceea ce privește primul motiv de apel în sensul că apelul este nul, nefiind făcută alegerea de domiciliu cerută de art. 29 din lege, întrucât în petiția de apel a pârîtului nu se indică numărul casei.

Având în vedere că alegerea de domiciliu netrebuind să fie făcută în termeni sacramentali, s'a judecat că din cuprinsul art. 12 din legea proprietărilor rezultă că dispozițiunea alegerii de domiciliu, chiar prin petiția de apel, a fost luată de legiuitor în vederea unei bune și urgente administrări a justiției, spre a nu se da loc la amânări pricinuite de îndepliniri de procedură la distanțe mari, iar nu în vederea unei decăderi de drepturi fără motive serioase și că prin urmare, cei ce uzează, conform articolului menționat, de calea apelului, nu sunt obligați să întrebunțeze formulele sacramentale de alegere de domiciliu, fiind suficient ca această alegere să rezulte din indicațiile făcute de apelant în petiția de apel (Cas. I Deciziunea No. 257 din 28

Octombrie 1919 Jurispr. Română No. 8/920 No. ord. 37), iar indicarea numărului casei nu este absolut necesară (Cas. I, Deciziunea No. 179 din 30 Aprilie 1920, *Pandecte*, Caetul 1/921 partea III, pag. 6).

Că, aceste considerațiuni fiind generale pentru ori ce lege care impune alegerea de domiciliu sub pedeapsă de nulitate, ele sunt aplicabile și în materia legii chiriilor din 1924 care în acest punct prezintă o perfectă asemănare cu legea proprietarilor din 1903, rațiunea edictării unei astfel de dispozițiuni fiind aceeași, astfel că primul motiv puțin du-se nefundat urmează a fi respins ca atare.

Că, în ce privește cel de al doilea motiv dedus din interpretarea art. 4 al legii chiriilor din 1924 în sensul că deși textul vorbește de străinii chiriași, totuși din desbaterile parlamentare rezultă că cuvântul „străini“ se referă numai la aceia cari în războiul mondial au fost aliații României.

Având în vedere că articolul *precitat* edictează următoarea dispozițiune: „Străinii chiriași cari nu intră în prevederile No. 2 și 4 de sub art. 1, nu pot beneficia de dispozițiunile acestei legi decât sub condițiunea reciprocității și dacă se găsesc stabiliți în țară dela 8 Noembrie (26 Octombrie) 1919, iar reciprocitatea se va dovedi printr'o atestare a Ministerului Român de Afaceri Străine“.

Având în vedere că interpretarea legilor poate fi pur doctrinală, sau să se facă de autoritate, aceasta din urmă la rândul său subdivizându-se și poate emana dela două autorități diferite, puterea judecătorească sau legiuitorul însuși.

Că interpretarea doctrinală fiind aceea care se face în cărți, reviste, învățământ, și a căror adunare constituie ceea ce se numește „doctrină“, este cea mai liberă din toate, pentru că este pur teoretică, fiind și cea mai fecundă pentru că se desvâlue cu ușurință și că ea nu se mărginește numai la examenul unei chestiuni izolate ci dă ideilor și concluziunilor sale, amploarea, logica, forța unei sinteze, dar n'are altă utilitate decât convingerea pe care o poate face să pătrundă în spiritul judecătorilor, iar interpretarea judiciară este aceea care emană dela instanțele judecătorești când pentru a judeca o afacere ele fac aplicațiunea unei legi al cărei sens este discutat.

Că, în privința regulilor de urmat pentru interpretarea legilor, în cazul când legea a statuat, dar sensul său este dubios, primul lucru de făcut, pentru a ridica îndoiala, este de a consulta lucrările pregătitoare ale legii (desbateri parlamentare, rapoarturi, expunere de motive, etc.), căci acolo se găsește adeseaori explicată gândirea care a călăuzit pe legiuitor, iar în cazul când legea n'a statuat, misiunea interpretului se lărgeste, el putând să decidă cu mai multă independență, totuși nu este absolut

liber ci este încă legat și prin spiritul general al legilor și prin acest ansamblu de regule științifice cari se numesc principii generale de drept, două specii de argumente formate prin apropierea textelor servind de obicei a statua atunci când legea tace.

Că, dacă principiile sunt argumentele *a fortiori* și *a pari* iar argumentul de analogie pierde valoarea sa când dispozițiunea de unde este tras are un caracter excepțional, căci dispozițiunile excepționale nu sunt susceptibile de extensiune, putându-se întrebuința și argumentul a contrario, care câte odată este înșelător, pentru că enunțiațiunile legii pot fi făcute pe cale de exemplu și să nu aibă decât o valoare demonstrativă, de unde rezultă că se poate cineva înșela aplicând o regulă contrară la cazuri asemănătoare (M. Planiol, Vol. I, ediția VII 1915, pag. 80 și următ.).

Că, deci, din această expunere a interpretării legilor și a regulilor de urmat pentru interpretarea legilor, desbaterile parlamentare nu pot fi utilizate decât în cazul când legea a statuat, dar sensul său este dubios, ci nu în cazul când ea în speță legea a statuat și textul său este clar, deoarece în acest caz interpretarea este însăși legea și a cerceta desbaterile parlamentare ar însemna a crea poate distincțiuni acolo unde nu trebuie sau a adăoga la lege, ceea ce nu corespunde regulilor de interpretare, desbaterile parlamentare urmând a fi consultate și chiar obligatorii numai la cazul mai sus arătat, când adică legea a statuat, dar sensul său este dubios.

Că, astfel fiind, distincțiunea făcută de apelanți reclamanti la art. 4 al legii care menționează pur și simplu „străinii chiriași“, dedusă din desbaterile parlamentare care presupun că statele acelea cărora li se recunoaște reciprocitatea, sunt state aliatae, urmează a fi înlăturată și a stabili conform textului clar al legii nesusceptibil de nici un fel de interpretare, că el vizează pe orice străini în categoria cărora se cuprinde incontestabil și apelantul pârît, de naționalitate bulgar, astfel că și acest al doilea motiv de apel al reclamantilor urmează a fi respins ca nefondat și a se admite din acest punct de vedere apelul pârîtului.

Că, în ce privește cel deal treilea motiv de apel bazat pe faptul că certificatul Ministerului Afacerilor străine depus la dosar de apelantul pârît pentru stabilirea reciprocității, menționează legea chiriilor din Bulgaria din 1921, ceea ce însemnează că certificatul nu este la zi și că el în nici un caz nu poate fi ținut în seamă, deoarece nu este depus la prima instanță în termen de 15 zile conform art. 30 din legea chiriilor din 1924.

Având în vedere că art. 4 cerând două condițiuni pentru străinii chiriași de a se bucura de prelungire și anume reciprocitatea și să se găsească stabiliți în țară la 8 Noiembrie (26 Octombrie) 1919, rezultă din certificatul siguranței generale Craiova depus la dosar, că pârîtul apelant este stabilit în țară încă din anul 1902, fapt de altfel necontestat de reclamantii apelanți, iar același text spune că reciprocitatea se va dovedi printr'o atestare a Ministerului Român de Afaceri străine.

Având în vedere că certificatul Ministerul Afacerilor străine No. 22.079 din 24 Aprilie 1924 depus la dosar menționează despre legea închirierilor din Bulgaria intrată în vigoare la 16 Maiu 1921, ceiace însemnează că acea lege nu poate fi abrogată, în sensul susținerilor apelanților reclamantii, deoarece la data când s'a eliberat certificatul (24 Aprilie 1924) dacă legea din 16 Maiu 1921 n'ar mai fi existat, incontestabil că Ministerul Afacerilor străine releva acest fapt și s'ar fi referit la o altă lege care ar fi fost în vigoare sau ar fi spus că nu mai există nici o lege care să acorde reciprocitatea, dar din moment ce face mențiune despre o lege, nu se poate deduce de aci că acea lege nu mai există ci din contră că este în vigoare, astfel că condițiunea legii de a trebui să se cunoască la zi pentru fiecare caz individual, prin atestarea Ministrului nostru de Afaceri Străine dacă condițiunea de reciprocitate subsistă, este perfect satisfăcută în dovedirea reciprocității.

Că, deasemenea, acest certificat trebuie ținut în seamă, în instanța de apel, fără a se viola art. 30 din lege, deoarece dacă conform acestui text, sancțiunea nedepunerii tuturor actelor de cari reclamantul sau apelantul se servește în proces, în termen de 15 zile, este respingerea acțiunii ca neregulat introdusă, în nici un caz această respingere nu are caracterul lucrului judecat și reclamantul nu pierde dreptul în mod definitiv, ea având caracterul numai al unei sancțiuni efemere, reclamantul putând introduce o altă cerere conformă cu cerințele legii (vezi expunerea de motive a legii):

Că mai mult, apelul fiind devolutiv de instanță, chiar în ipoteza că actele nu s'au depus în termenul util la prima instanță, probele putând fi refăcute în apel, este necesar ca termenul util să fie respectat în această instanță în privința depunerii actelor, ceea ce în speță s'a făcut, deoarece certificatul se găsește depus la dosarul judecătoriai de ocol în ziua de 2 Maiu 1924, iar cartea de judecată s'a pronunțat pe ziua de 5 Maiu 1924, astfel că dacă judecătorul de ocol în mod legal nu l'a luat în considerațiune ca fiind depus peste termenul defipt de

art. 30 din lege, în nici un caz Tribunalul nu poate da aceeași soluțiune, deoarece certificatul este depus în ziua de 2 Maiu, apelul este introdus și de reclamantii și de pârît în ziua de 13 Maiu, fixându-se termen de judecată pentru ambele apeluri ziua de 10 Iunie, iar procedurile în ambele apeluri s'au îndeplinit în ziua de 15 Maiu, deci termenul de 15 zile dela primirea citațiunii de către pârît, pentru depunerea actelor în sprijinirea apărării, este respectat în instanța de apel, astfel că și acest motiv de apel fiind nefundat urmează a fi respins ca atare și în consecință a se admite apelul pârîtului în întregime, reformându-se în totul cartea de judecată și a se respinge acțiunea reclamantilor ca nefundată.

Că, pentru aceste considerațiuni, este inutil de examinat ultimul motiv de apel al reclamantilor, dedus din violarea art. 25 din lege, deoarece cercetarea acestui motiv avea sens numai în cazul când s'ar fi admis apelul reclamantilor, pentru a se stabili dacă evacuarea pârîtului trebuia admisă pe data de 23 Aprilie 1924 sau pe data când s'a admis de judecătoria prin acordarea termenului de 6 luni conform art. 25 din lege.

Statuând și asupra cheltuelilor de judecată pe cari în apreciere le fixează la suma de 200 lei conform art. 140 și 146 pr. civilă.

Pentru aceste motive, redactate de d. Al. Hagi-Gheorghe judecător, de ședință, admite apelul pârîtului Gheorghe Christea.

Semnați: *C. Golfineanu, Al. Hagi-Gheorghe*

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Se aduce la cunoștința generală că la Ministerul Justiției (arhiva direcțiunii contabilității) se găsește de vânzare cele cinci volume ale colecțiunii oficiale de legi, decrete-legi, decrete, regulamente, decizii Ministeriale și orice alte măsuri luate în vederea stărei de războiu (14 August 1916—31 Martie 1922).

Costul acestor lucrări este:

Vol. I, de 700 pagini lei 40.

Vol. II, de aproape 900 pagini lei 30.

Vol. III, de aproape 800 pagini lei 40.

Vol. IV, de peste 900 pagini lei 60.

Vol. V, de peste 1450 pagini lei 200.

Expediera lor se face la cerere, numai contra costului trimis prin mandat postal sau prin recipisa de vărsare la Stat, la administrațiunea financiară.